

Bijlage 1. Matrix activiteiten laaggeletterdheid preventie

	Product/ activiteit		Aanbieder
1.	Voor en-vroegschoolse educatie en opstapprogramma's (2 tot 6 jaar)	Via het gemeentelijke vve-beleid worden taalachterstanden bij heel jonge kinderen (2 jaar) gesignaleerd en vervolgens aangepakt door de kinderen de mogelijkheid te bieden om tegen een gereduceerd tarief op vve-peuterspeelzalen ondersteuning te krijgen via een vve-programma, waarbij ze worden begeleid door medewerkers die specifiek hiervoor zijn geschoold.	Kinderopvang
2.	IKC ontwikkeling (0 tot 13 jaar)	Een Integraal Kind Centrum (IKC) is een basisvoorziening voor alle kinderen van 0 – 13 jaar of 2-13 jaar. Er is sprake van een gezamenlijke pedagogische en educatieve visie en er is één (gezamenlijke) aansturing op het geheel. De samenwerking binnen een IKC tussen onderwijs en opvang zorgt ervoor dat er vroegtijdig een achterstand in de taalontwikkeling van kinderen gesignaleerd kan worden. Dit vertaalt zich in preventie en een brede aanpak waar ook ouders bij worden betrokken. Taalvaardigheden worden gestimuleerd door diverse activiteiten op het vlak van cultuur en media.	Primair Onderwijs en kinderopvang
3.	Boekstart (0 tot 2 jaar)	Programma en materialen voor ouders om talige interacties van ouders met hun baby's en peuters te stimuleren	dBieb Leeuwarden
4.	Voorleesproject (2 tot 10 jaar)	Kinderen van laagtaalvaardige ouders kunnen thuis worden voorgelezen door een voorleesvrijwilliger.	Humanitas
5.	Taalschool (4 tot 12 jaar)	Kinderen met een taalachterstand worden voor een jaar onderwezen op de taalschool, daarna gaan zij terug naar het reguliere onderwijs	PCBO en Proloog
6.	Bibliotheek op school (6 tot 12 jaar)	De bibliotheek op school is een landelijke aanpak voor het basis- en voortgezet onderwijs, waarin bibliotheken en scholen structureel samenwerken aan taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen. Inmiddels is dBos ook geïntroduceerd binnen de VVE en in het voortgezet onderwijs	dBieb Leeuwarden
7.	Zomerschool (9 tot 12 jaar)	De zomerschool is voor leerlingen van groep 6,7 en 8 van de basisscholen die extra ondersteuning nodig hebben met als doel hen over te laten gaan naar het volgende	De zomerschool

		jaar. Tevens is er een groep voor leerlingen uit het speciaal onderwijs. Zij krijgen extra lessen in rekenen, begrijpend lezen en woordenschat	
8.	Zomerschool voortgezet onderwijs (12- 18 jaar)	De Zomerschool is voor leerlingen een kans om opgelopen achterstanden weg te werken, zonder daarvoor een heel schooljaar over te hoeven doen. Dit gebeurt namelijk tijdens een korte, maar intensieve periode in de zomervakantie.	Christelijk Gymnasium Beyers Naudé, Christelijke Scholengemeenschap Comenius, Christelijke Scholengemeenschap Ulbe van Houten en Openbare Scholengemeenschap Piter Jelles
9.	Extra Activiteiten ouderbetrokkenheid naast VVE		
9.1.	Voorleesproject	Het Voorleesproject is niet alleen gericht op de kinderen. Ouders moeten actief deel nemen door hun kinderen zelf voor te lezen. Als de vrijwilliger van Humanitas constateert dat er bij de ouders een taalachterstand is, worden zij doorgeleid naar volwasseneducatie.	Humanitas

Bijlage 2 . Matrix activiteiten laaggeletterdheid curatie

	Product/Activiteit		Aanbieder
1.	Formele educatie Doel: verhogen taalniveau	Formele educatie wordt verzorgd in schoolse setting op het Friesland College.	Friesland College
2.	Non-formele educatie. Doel: verhogen zelfredzaamheid	Non-formele educatie wordt op diverse locaties aangeboden in de gemeente. De uitvoering gebeurt grotendeels door vrijwilligers met professionele ondersteuning van het Friesland College. • Digitaalhuis Bilgaard • Digitaalhuis Blokhuispoort • Fier Fryslân • Groenvoorziening gemeente Leeuwarden • Omrin Estafette • Caparis Leeuwarden • PI Leeuwarden • Mind-up • Digitaalhuis Grou • Inloop Stiens	Friesland College, Dbieb
3.	Digitale vaardigheden	Cursussen op het gebied van digitale vaardigheden zijn een onderdeel van de non-formele educatie. Op de genoemde locaties bij punt 2 worden cursussen aangeboden. Daarnaast zijn er de volgende activiteiten op het gebied van digitale vaardigheden: • <i>Digi-inloop spreekuren:</i> In dBieb Blokhuispoort en MFC Camminghaburen worden wekelijks digi-inloop spreekuren georganiseerd. • <i>Adviesspreekuren</i> dBieb Blokhuispoort verzorgt een aantal wekelijkse adviesspreekuren, onder andere op het gebied van werk, toeslagen, belasting en schulden. De spreekuurhouders signaleren laaggeletterdheid en verwijzen door. • <i>Informatiepunt digitale overheid</i> Het informatiepunt informeert bezoekers over digitale dienstverlening van een achttal landelijke uitvoeringsorganen. Voor persoonlijk advies wordt doorverwezen naar deskundigen van het buurtservicepunt, aanwezig op 10 plekken in de gemeente Leeuwarden. Het informatiepunt is een pilot van een jaar en wordt in 2019-2020 uitgebreid naar Bilgaard en Heechterp-Schieringen • <i>Basiscursus computeren</i> • <i>Cursus gezond digitaal</i> • <i>Hulp aan huis, digitale ondersteuning</i>	Friesland College/Dbieb

Bijlage 3. Matrix activiteiten m.b.t. toegankelijkheid

	Product/Activiteit		Aanbieder
1.	Trainingen uitvoeringsteams gemeente Leeuwarden	Medewerkers krijgen inzicht hoe om te gaan met mensen met lvb en/of die laaggeletterd zijn. Enerzijds krijgen medewerkers tips hoe ze de doelgroepen herkennen en hoe ze op een juiste manier een dienst kunnen verlenen. Anderzijds krijgen medewerkers de opdracht om mensen met lage basisvaardigheden door te sturen naar formele of non-formele educatie	Intern gemeente Leeuwarden i.s.m. MEE Friesland
2.	Overheidscommunicatie in begrijpelijke taal	Alle brieven van de gemeente worden herschreven naar B1 niveau.	Intern gemeente Leeuwarden i.s.m.
3.	Inzet ervaringsdeskundigen	Ervaringsdeskundigen/ taalambassadeurs worden op verschillende manieren ingezet: • Meedenken in de ontwikkeling van beleid • Checken van schriftelijke communicatie • Het vinden van inwoners die laaggeletterd zijn en hen toeleiden naar educatie • Het creëren van aandacht voor de problematiek door hun verhaal te vertellen.	Stichting ABC